

ELFEDETT SEBEK

Jézus a válasz, de mi a kérdés?

*Minden kurvaságunk ellenére
van valaki, aki halálon túl is szeret minket*

Mékli Attila volt magyar bajnok atléta, zenélt rockzenekarban, teológus, mentálhigiénés szakember, családsegítő lelkigondozó, végzett filozófiát, most éppen pszichológiát tanul. Míg sokfelé kiürülnek a templomok, Farkasréten egyre növekszik a létszám. Van, aki szentmiséit mobiltelefonon közvetíti ágyhoz kötött rákbeteg feleségének, van pszichiáter, aki azért kíváncsiskodik az "esti hatoson", hogy kiderítse, miféle erőforrás az, amiből egyik betege merít.

- Mit tanult sportolói múltjából?

- Időről időre szembesített a határaimmal, és azzal is, ami azon túl van. Edzőmmel való kapcsolatom mester-tanítvány jellege, az akarat próbái vagy az az élmény, hogy sokféle részmozdulatsor ezerszeri gyakorlása után egyszer csak összeáll a mozgás, mind spirituális élményként él bennem.

- A hit szellemi-lelki sportjában is a határokat keresi?

- Mindig a határhelyzetek érdekeltek. Miközben az élet egységes történés, számunkra az adatott, hogy csak egyik-másik perspektívából lássunk rá. Nincs szellemi értelemben vett halszemoptikánk, amivel egyszerre mindent látunk. Bár a hitben megragadható az egész, a tudomány (még a teológia is) és egyáltalán a nyelv alkalmatlan arra, hogy ezt kimerítően leírja - csak részeket tudunk tematizálni.

- Jó pap holtig tanul? Mi szüksége van filozófiára és pszichológiára? Hiszen az evangélium nagyon egyszerű embereknek íródott.

- Az üdvösség nem diplomák kérdése. De ahhoz, hogy párbeszédképesek legyünk a mai világban, számomra elengedhetetlen a folyamatos képződés. Sőt, talán még a párbeszéd előtt sem jön rosszul, hogy megértsük helyzetünket. Története során az egyház legalább három, övön aluli ütést kapott: Kopernikustól, Darwintól, Freudtól - tőle konkrétan "övön alulit".

Ahhoz hasonló helyzetben van ma a pszichológia, mint annak idején a csillagászat volt: értem az egyház félelmét, úgy érezheti, valaki ki akarja húzni a lába alól a talajt - és tényleg voltak, vannak is, akiknek szándékuk ez -, mégis idővel kiderül, hogy új ismereteink fényében is belakható a világ, és nem ragyog kevésbé az evangélium. Ahogy a korábbi tudományok, a pszichológia is a tisztább megértés felé vezet, még ha az út elején vagyunk is. Persze nehéz, mert vannak pszichiáterek, akik a vallást még mindig kollektív neurózisnak tartják, amelyből ki kell gyógyítani az embert.

És persze vannak egyháziak, akik számára vörös posztó minden pszi-vel kezdődő szó, és papok, akik képesek súlyos krízisben vergődő vagy lelkiileg beteg hívőnek olyanokat mondani, hogy "szedje össze magát, mert Jézusnak még nehezebb volt a keresztye, és ő bírta". Ahelyett, hogy észrevennék, hogy itt szakszerű segítségre van szükség, mert éppen az a gond, hogy emberünk képtelen összeszedni magát. Kölcsönös szakmai tiszteletre volna szükség, sőt: összefogásra. Mi lenne, ha végre nem ügyek mellé akarnánk felsorakozni mozgalmi jelszavakat hangoztatva, harcosan védve még megmaradt presztízszünket, hanem a nyomorult ember mellé állnánk? Jézus sem volt mozgalmi ember, betegeket jött gyógyítani, "a vámosok és a bűnösök barátjaként".

Hála Istennek, van azért arra is példa, amikor különböző segítő hivatású szakemberek támogatnak közösen nagyon nehéz helyzetbe kerülőket. Például ebből születik evangélium. S bár az evangélium íróinak nem volt szándéka lélektani jelenségekről beszámolni, inkább hitre szerettek volna vezetni, ezek az ősi szövegek is valóságos emberekről szólnak, gyakran emberi érzésekről, benső történésekről. Ezért tudunk a bibliai szövegekhez ilyen módon (is) közelíteni - még ha sokszor csak sejtésekig jutunk is.

- Legelső állomáshelye Kárpátalján volt, legutóbbi a bel-budai Farkasrét. Két világ. Összevethetőek-e a tapasztalatok?

- Számomra Kárpátalja a lefedetlenül tátongó sebek világa volt. Ami megrémisztett, ugyanakkor inspirált. Egyik vasárnap - amikor négy-öt misét mondtam 60 km-es utamon - a szakadt Ladám két falu között másodjára is defektet kapott. Hat kilométer gyaloglás után, egyórás késéssel érkeztem meg. Az emberek bent imádkoztak a templomban, senki nem ment haza: várták a papjukat. A mise végén a templom előtt ott állt az autóm új kerékkel: két férfi elment érte, felrakták rá saját pótkerekeiket és elhozták, mert tudták, aznap még több közösség vár. Ott megértettem Simone Weilt: "A papnak megvan az a kiváltsága, hogy az oltáron az ő közreműködésével jön létre Krisztus teste és vére."

De a földművesnek is van egy nem kevésbé magasztos kiváltsága: teste és vére, amit végelethetetlen munkaórák során föláladozott, a kalász és a szőlő által maga is Krisztus testévé és vérévé lesz. Meg kellene mutatni nekik, hogy a munka a szó szoros értelemben elégeti a testet, és így egy bizonyos értelemben a saját testük alakul át kenyérré. Abból a kenyérből a

konszekráció Krisztus testét hozza létre." Ehhez a mély összetartozáshoz képest nem számít semmiféle tudomány. Azért Farkasrét sem szanatórium: itt is megvannak a sebek, csak lefedve. De egyre gyakrabban látom, ahogy feltárulnak.

- A kereszténység Európa-szerte mintha egyre kisebb szigeten állna. Kell, hogy a kereszténység kovász legyen, vagy elég, ha "szent maradékként" gondol magára?

- Az egyház mai helyzetéről (s talán lehetséges szerepéről is) egy falfirka jut eszembe: "Jézus a válasz" - alatta egy másik: "Jó, de mi a kérdés?" Értem a biblikus "szent maradék" jelentését, de ez a szóösszetétel félrevezető, mert etikai értelemben nem vagyunk szentek - legalábbis én biztos, hogy nem. Számomra sokkal többet elárul Hans Urs von Balthasar megfogalmazása, aki szerint az egyház "tisztá utcanő". Az evangélium pedig éppen arról szól, hogy minden kurvaságunk ellenére van valaki, aki halálon túl is szeret minket. Nem úgy kellene a világot hallgatni, hogy amint lehet, rávágjuk a magunk válaszát, hanem odafigyelve, próbálva megérteni - persze ehhez segítené az is, ha legalább a világ értené magát.

A nem hívőkkel való párbeszéd azért nagy kihívás, mert újra és újra meg kellene tudnunk fogalmazni az evangéliumot a "régi és ugyanakkor a legújabb" erejével. Ilyen revelációkból kevés van, noha amikor van, úgy tűnik, hogy nagyon éhesek és szomjasak rá azok, akik körül elfogy az egyházban a levegő, vagy azok, akik nem is tartoznak az egyházhoz. Én nagy, erre irányuló igényt látok magam körül. Ennek mikéntjét még nem látjuk tisztán, sőt, sokan gyanakszanak efféle megfogalmazásokat hallva.

Pedig szerintem az Emberfia igenis talál hitet, ott is, ahol egyházunk még nem is sejtí. Persze minket is ellátnak "liberális" vagy "konzervatív" jelzővel (s most nem politikai, hanem egyházi közegre gondolok). Véleményem szerint egy "konzervatív", ha valóban az, nagy szabadságot szavaz az embernek, éppen az evangélium alapján; tudja, hogy nem azért vannak gyökereink, hogy visszanojünk a földre, hanem azért, hogy növekedjünk. S aki "liberális", tudnia kell, hogy növekedés csak akkor van, ha megérezzük gyökereinket. Ennek az összetartozásnak okán engem nagyon zavarnak ezek a címkék.

- Mi ma a húsvét üzenete?

- Többek között az, hogy mi nem az igazság birtokosai vagyunk, hanem olyan hívők, akiket magával ragad az igazság. A tanítványok számára, akik már éveket eltöltöttek Jézus mellett, az a néhány nap határhelyzet volt, s határon túlemelő tapasztalat is. Gyávaságukkal, könnyeikkel, árulásukkal, félelmeikkel szembesülve értették meg, hogy nem a maguk igazát kell tukmálni, hanem a legdrámaibb határon, a halálon felülemelkedő életről tanúskodni. Tudták, ez nem az ő művük, hanem azé, akiről az evangélium szól. És lehettek kérdéseik, kételyeik, ezek - ahogy Tamás esetében - egy még elemibb tapasztalathoz segíthetnek. Jézus az utolsó vacsorán tagadás, árulás, harcok közepette vette kezébe a kenyeret, megáldotta és megtörte mindnyájunkért. Magának is meg kellett töretnie, míg transzparenssé vált az a darab anyag a kezében, amire azt mondhatta, "ez a testem".

A tanítványok számára csak másnap derült ki, hogy mit jelent e megtöretés a maga brutalitásában, és csak harmadnapra tapasztalták, hogy egy még nagyobb egésznek részesei.

Ennek dinamikáját, születés és halál, halál és születés ölelkezését, az Élet lüktetését hirdetjük. És remélem, hogy oly sok félreértés és ügyetlenség után eltaláljuk a hangot, s hogy - ismét Simone Weil szavával élve - emészthetők leszünk mindenki számára.

Forrás: <http://hetivalasz.hu/itthon/elfedett-sebek-28291/>